

Aan : Algemeen Bestuur
Vergadering : 7 juli 2022
Agendapunt : 8.4, ter besluitvorming
Van : Dagelijks Bestuur
Onderwerp : Inzameling bij scholen

Voorstel

1. het scheiden van afval op basisscholen van bij Avri deelnemende gemeenten, van algemeen belang te verklaren
2. inzamelen van grondstoffen (PBD, GFT en papier) bij basisscholen tegen nultarief mogelijk te maken bij actief toepassen lespakket

---

INLEIDING

Met het project Afvalvrije School stuurt Avri op doelgerichte communicatie met schoolbesturen, gemeenten en de jeugd. Afval scheiden zou niet alleen voorbehouden moeten zijn aan huishoudens in een duurzame gemeente. Daarom wordt nu voorgesteld om in het verlengde en ter ondersteuning van het grondstoffenbeleid voor huishoudens, ook scholen educatief en praktisch te faciliteren bij het gescheiden aanbieden van afval. Afval scheiden op school is nu veelal niet mogelijk, omdat schoolafval ongescheiden als zijnde bedrijfsafval wordt afgevoerd.

Afval scheiden op scholen is niet alleen een kwestie van de juiste bakken voor inzameling aanbieden. Educatie en voorlichting is minstens zo belangrijk, jong geleerd is oud gedaan. Basisscholen krijgen actief het lespakket Afvalvrije Scholen aangeboden. Dat gebeurt voor de zomer zodat er tijdig ruimte wordt gemaakt in het curriculum. Avri biedt zo als inzamelaar van de regio Rivierenland zowel de kennis als de mogelijkheid om grondstoffen te scheiden op scholen.

De methode, uitgewerkt in dit voorstel, is inmiddels door meerdere gemeenten en inzamelaars zo ingevoerd.

BEOOGD EFFECT

Gescheiden afvalinzameling bij scholen bevorderen.

ARGUMENTEN

1.1 Gescheiden afvalinzameling bij basisscholen draagt bij aan het Regionale afval- grondstoffenbeleid
Vanuit de wettelijke inzamelplicht van gemeenten voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen is het stimuleren van afvalscheiding door de gemeente logischerwijs gericht op huishoudens. Landelijk wordt echter steeds meer erkend dat een geslaagde afvalscheiding (van huishoudelijke afvalstoffen) er bij gebaat is als afvalscheiding op meerdere plaatsen binnen de samenleving gemeengoed wordt. Als inwoners hun afval thuis scheiden, dan is het logisch als dit ook op het werk, op school, bij een vereniging of op straat zou worden gevraagd van een inwoner.

Het stimuleren van afvalscheiding op plaatsen in de samenleving waar de gemeente geen wettelijke inzamelplicht heeft kan een positief uitstralend effect hebben op de afvalscheiding bij huishoudelijk afval. Scholen hebben hierin een belangrijke educatieve rol.

Voor een inwoner wordt de afvalscheiding voor hem/haar steeds meer zichtbaar binnen de samenleving en daardoor zal hij/zij dit ook steeds meer zien als de 'sociaal wenselijke norm' en zich daarna gedragen.

1.2 Grondstoffen van maatschappelijke organisaties wordt gezien als bedrijfsafval
Afval en grondstoffen die vrijkomen bij instellingen zoals scholen wordt gezien als bedrijfsafval. Hiervoor heeft de gemeente geen wettelijke inzamelplicht. Het ophalen van afval bij scholen is formeel een economische activiteit die de gemeente normaal gesproken alleen tegen een marktconforme prijs zou mogen aanbieden. Wanneer besloten wordt om een verklaring van algemeen belang af te geven, wordt deze belemmering weer op geheven.

1.3 De wet markt en overheid is niet langer van toepassing

Ingevolge de Wet markt en overheid (dit betreft de artikelen 25g t/m 25m van de Mededingingswet) gelden voor overheden die economische activiteiten verrichten bepaalde gedragsregels om concurrentievervalsing te voorkomen waaronder m.n.:

1. Integrale kostendoorberekening: overheden moeten ten minste de integrale kosten van hun goederen of diensten in hun tarieven doorberekenen aan de afnemers;
2. Bevoordelingverbod: overheden mogen hun eigen overheidsbedrijven niet bevoordelen ten opzichte van concurrerende bedrijven;

Besloten kan worden dat bepaalde economische activiteiten worden uitgezonderd van de werking van de Wet markt en overheid door deze aan te wijzen als zijnde een activiteit in het algemeen belang. Dit is relevant om de gescheiden inzameling bij scholen door Avri via de route-inzameling mogelijk te maken.

1.4 Het Algemeen Bestuur is bevoegd dit te beslissen

De Wet Markt en Overheid bepaalt niet door wie dit besluit moet worden genomen als het gaat om economische activiteiten van een gemeenschappelijke regeling.

In de door de NVRD gepubliceerde leidraad wordt gesteld dat het een bevoegdheid van de GR betreft. Hieruit volgt dat het besluit zou moeten worden genomen door het AB van de GR.

1.5 Er is meer beleidsvrijheid voor inzameling bij non-profit

In maart 2020 heeft de tweede kamer ingestemd met het amendement Schonis. Dit vraagt om met het oog op doelmatigheid inzameling bij specifieke non-profit organisaties zoals scholen grondstoffen te kunnen inzamelen wat wettelijk wordt aangemerkt als bedrijfsmatig. Specifiek betreft het hier de stromen voor grondstoffen GFT, OPK en PBD. Het amendement creëert hiervoor de grondslag in de Wet Milieubeheer en is aangenomen.

1.6 Belanghebbenden kunnen hun inbreng leveren

Het voorgestelde besluit wordt gedurende zes weken ter inzage gelegd. Belanghebbenden kunnen in die periode bezwaar inbrengen, waarmee er een extra waarborg is dat hun belangen worden meegewogen.

2.1 Inzameling grondstoffen wordt uitgevoerd door Avri

Avri kan door middel van dit besluit zorgen voor het uitzetten van mini-containers en het ledigen binnen de bestaande inzamelroutes. Commerciële inzamelaars bieden deze service doorgaans niet aan of tegen zeer hoge kosten.

KANTTEKENINGEN

1.1 Bij Inzameling wordt gevraagd om een tegenprestatie

Deelnemende basisscholen krijgen medewerking bij het scheiden van afval. Een aanvullende voorwaarde hierbij is dat ze deelnemen aan het educatie programma Afvalvrije Scholen genaamd "Afvalredders". Dit programma is ontwikkeld door Avri. Het leert de deelnemers waarom ze afval moeten scheiden en draagt zo ook bij aan een afvalvrije school.

1.2 Inzameling van restafval valt niet onder het besluit

Dit voorstel gaat uitsluitend over de stromen die zijn aan te merken als grondstoffen. Voor restafval geldt dat dit niet onder de voorwaarden valt, scholen moeten hier zelf zorg voor blijven dragen. Ook vallen andere instellingen als kerken en verenigingen niet onder dit besluit. Als het scheiden van de grondstoffen succesvol is blijft er naar schatting vrij weinig restafval over. Conform de afvalstoffenverordening 2022 kan het dagelijks bestuur bestandsdelen van bedrijfsafvalstoffen aanwijzen die worden ingezameld door Avri. Dit geeft ruimte voor deze inzameling, gelijk aan huishoudelijk afval.

2.1 Stijging van de kosten is beperkt

Waar de inzameling van PBD-materiaal bij scholen budgettair neutraal kan worden verwerkt, geldt dat niet voor de inzameling van GFT-afval bij scholen. Het voorstel is namelijk dat de scholen niks betalen. Tegenover de kosten staan geen baten uit de reinigingsrechten die anders geheven zouden worden. Deze kosten kunnen evenmin gedekt worden via de afvalstoffenheffing omdat het geen kosten betreft van het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen. Dat betekent dat het voorstel zoals het er nu ligt niet budgettair neutraal kan worden uitgevoerd. De hoogte van het financiële effect is vanwege het ontbreken van gegevens niet goed in te schatten, maar kan bij benadering worden bepaald aan de hand van het aantal verwachte GFT-containers dat bij scholen uitgezet gaat worden. Voor 2022 zal het nadeel beperkt

zijn, omdat het nieuwe beleid maar voor een aantal maanden geldt. Het gaat hier echter om een structureel nadeel.

Om te voorkomen dat er heffing bij scholen in rekening wordt gebracht, zal de Verordening Afvalstoffenheffing wijzigen en in de bijbehorende tarieventabel wordt een vrijstelling (nul-tarief) opgenomen.

FINANCIËN

Als gevolg van dit voorstel zullen de extra toename en verwerkingskosten van grondstoffen zeer beperkt zijn en daarmee de kosten.

Het ingezamelde materiaal is gelijkwaardig aan huishoudelijk afval en kan daardoor eenvoudig worden meegenomen in de reguliere route. Kosten zijn hierdoor verwaarloosbaar. Verwerkingskosten zijn naar verwachting zeer laag door het relatief lage gewicht. Bovendien betreft het voornamelijk materiaal dat ook mee naar huis kan wordt genomen waar het eveneens onderdeel is van de reguliere kosten. Voor PBD geldt aanvullend een verrekening via de producentenvergoeding.

Overigens worden voor een groot deel van de scholen nu al (deels) grondstoffen ingezameld. Dit betreft met name PBD en soms GFT. Papier wordt door scholen zelf georganiseerd.

De leerlingen van de scholen zijn grotendeels ook inwoners van Rivierenland. Gelet op de aard van het materiaal, de lage hoeveelheden en dus ook kosten en het maatschappelijk belang is het mogelijk de kosten onderdeel te laten maken van de reguliere kosten voor huis-aan-huis inzameling door Avri.

Als de gemeente kan aantonen dat de inzameling bij scholen fiscaal structureel verlieslatend is, dan is geen sprake van VpB-plicht en geldt de afspraak niet c.q. behoeft deze niet te worden toegepast. Dat kan zich voordoen als een algemeen belang besluit is genomen en er geen bedrag in rekening wordt gebracht aan scholen (of een evident niet-kostendekkend bedrag). De hele activiteit van inzameling bij scholen blijft daarmee buiten het wettelijk kader van de Wet Vpb¹.

COMMUNICATIE

Het voorgestelde besluit is getoetst in het RBA van 4 april en de RBA-leden zijn positief over de invoering. Het voorstel zal ter besluitvorming aan het AB op 7 juli 2022 worden aangeboden.

Het besluit wordt gedurende zes weken openbaar ter inzage gelegd. Hiervan wordt op de gemeentepagina's en de Avri website melding gemaakt. Scholen ontvangen allemaal een brief met een aanbieding voor de inzameling van gescheiden afval in combinatie met toelichting op het bijhorende lesprogramma Afvalredders. In overleg met Uitvoering, de Afvalcoach en de Projectleider worden hierna alle inzamelmiddelen uitgezet en de lesprogramma's geïntroduceerd.

UITVOERING

Door dit besluit wordt het mogelijk dat het gescheiden afval door Avri gecombineerd met de route-inzameling voor huishoudens wordt opgehaald bij scholen. Allereerst stellen we dit voor bij scholen die meedoen aan het Afvalvrije Scholen educatieproject Afval redders.

Maart	Educatiemateriaal Afvalvrije School - Lespakket 'Afvalredders' gereed
April	Beleidsnotitie gereed en ingebracht
April - Mei	Educatiepilot op meerdere scholen, i.s.m. school en gemeente. In overleg met de afvalcoach en Avri worden hierna alle inzamelmiddelen uitgezet en de lesprogramma's geïntroduceerd.
Mei	Scholen ontvangen allemaal een brief met een aanbieding voor de inzameling van gescheiden afval in combinatie met toelichting op het bijhorende lesprogramma Afvalredders.
Q4 2022	Communicatie afvalredders blijven activeren om steeds meer scholen te laten aansluiten

¹ <https://www.nvrd.nl/nieuws/artikel/default.aspx?titel=laatste-hobbel-bij-afvalscheiding-op-scholen-opgelost&item=95>